

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 „ — „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PRCSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nadosy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó fölszó-
 lások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
 PRCSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fő
 Előfizetések elfogadtatnak még
 valamennyi könyvkereske-
 iésben.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utcza), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utcza), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

Baranyavármegye az államosi- tás ellen.

A mióta csak a kormány ismert javaslatát a megyei közigazgatás államosításáról közkezen forog, a politika és a közigazgatás terén természetesen csak erről az egy kérdéstről folyik a szóbeszéd s erről szól a nyomtatott betű. Még természetesebb, hogy a kérdéssel kapcsolatban a másik önként folyó kérdés is élen foglalkoztat minden politikust és a közigazgatási élet iránt mindent érdeklődőt: vajjon mit tesz a törvényjavaslattal maga a megye?

Néhány megye már megmondta, mit tesz vele. Az egyik meghajolt, megalkudott a helyzettel, a másik fölirt ellene.

És mit tett Baranyavármegye? Ez a kérdés pedig speciálisan a mi érdeklődésünk központja volt.

Baranya ugyan már több ízben foglalt állást a megyei önkormányzatnak a jelen alapján való föntartása mellett; de hát annyi következetlenség után alig lehetett előre kiigazodni, vagy épen jósolgatni, hogy ma ismét milyen állásponton fogjuk találni a megyét. Azóta a kérdés eldőlt, döntött fölöttébb az állandó választmány, mely egyhangulag elfogadta Simonffay Jánosnak más helyen egész terjedelmében közölt indítványát, hogy a kormány vegye le a napirendről az új közigazgatási törvényjavaslatot; döntött aztán maga a megye közgyűlése, mely hatalmas többséggel fogadta el az állandó választmány javaslatát.

Baranyavármegye tehát nyíltan ismét

az autonómiának a jelen alapon leendő föntartása mellett és mindenféle államosító törekvések ellen foglal állást. És mikor ezt teszi, csak következetes marad először két rendbeli közgyűlési határozatához, másodsor a múltjához: önkormányzatos megye akar maradni s ha erőszakkal elveszik tőle a jogot, hát eleve kimondja: „Ti raboltátok el, én nem adtam!”

Hogy mi ezt örvendetes tényként konstatáljuk, nem abból az okból történik, mert talán valami nagyon a megyével, illetőleg a közigazgatás módjával megvolnánk elégedve. Ellenkezőleg áll a dolog tekintetben. Ha valaki, úgy épen a függetlenségi párt, sőt elsőben csakis ez, követelte, sürgette a megyei közigazgatás reformját, mert a kormány, mint mindenre, a megyei közigazgatásra is ráütötte a bélyegét. Korrumpált kormány korrumpálttette a megyét. S hogy most épen ő kiáltja rá a „feszítsd meg”-et: az már a magasabb komikum világába tartozik. Igen reformálni kell a közigazgatási rendszert, de nem mondta senki, hogy ez jograbsal történjék. Ez nem a megyei rendszer reformációja, nem a klikk-uralom megszüntetése, nem a szabadság kiterjesztése, nem a választás tisztaságának biztosítása; hanem a kormány által támogatott rendszer tovább vitele, a kormány szolgálatában álló klikk-uralom megerősítése kinevezés által, s a választási jog egyszerű eltörlése.

Hát így tudja megoldani a kormány a kérdést! Mert az önmaga által botrányossá nevelt választási rendszer szennye-

sét nem tudja megtisztítani, mert a saját kortes, vesztegető, sikkasztó megyétől önmaga is megijedt — hát egyszerűen elveszi a polgártól az ősi, alkotmányos választási jogát, a helyett, hogy a polgárt — joga gyakorlásakor — megvédelmezné a korteshadtól. De hogyan is dobhatná el magától a kormány a kortesszellemet, a saját édes szülőanyját, ezt a mindent megrentó anyózt. Inkább válik a férjétől: az államot föntartó megyétől.

Mi tehát igenis reformálását akarjuk a megyei közigazgatási rendszernek, de az alkotmányos alapon s annak körén belül. És ezt értse meg jól a mulattatóan toporzékoló „Pécs”, mely az elmúlt szombati számában „itt még soha nem látott” tajtékkal rohan az állandó választmányok, vakon sértegetve annak minden tagját, köztük az indítványt tevő Simonffayt, aztán a függetlenségi pártot és végül az alispánt. Mivel ő Simonffay képviselő pártálláspontját ismerve nem csodálkozik az indítvány fölött, hát mi sem csodálkozunk a „Pécs”-nek ezen a tónusán ismerve az ő pártálláspontját, habár ez iránt bizonyos kételyeink lehetnének, ha t. i. azt a következetesség mérlegén akarnók latolgatni.

A „Pécs” tehát, miután az indítványt tevő Simonffay pártálláspontját becsmérelgette, neki rohant a függetlenségi pártnak, mely szerinte az államosítás ellen kézzel-lábbal és mentől nagyobb lármával dolgozik, mert meg akarja menteni „az ol-

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Az első tüzeset.

Sárosház és Partonlak községekben is megalakult az önkéntes tűzoltó-egyesület már vagy három éve.

Hanem szerencsétlen csillagzat alatt alakult ezen egyesület; kérem, ezen három évben még nem volt tűz, az önkéntes tűzoltók már békélnek voltak, hát hiába csináltatták meg a czifra ruhát, a czifra balták mind megrozsdásodtak. Egyik gyűlésükön szóba jött már az is, hogy a főparancsnok úr szűrét kiteszik s választanak helyette más érdemesebbet, ki az egyesület érdekeit jobban képviseli, de a higgadtabbak mégis le tudták a vérmesebbeket csillapítani.

A dolognak ilyen volt az állása, mikor én a fiatal, rokonszenves főparancsnokkal megismerkedtem, ki telve volt ambícióval, törekvéssel s ép akkor tanulta a török nyelvet, szándéka volt Széchenyi pasának Konstantinápolyban erős konkurrencziát csinálni, lesz ő ősőbban is főparancsnok vagy háromlófarku pasa. — Végtelen kedves kis ember volt, czvikkert viselt, az álla ki volt borotválva s mikor nem hazudott, akkor

igazat beszélt. Vasárnap délutánoként át szoktam hozzá menni, ilyenkor mindig gyakorlatokat tartottak, futkoztak föl s alá az utcán, a ki velük szembe jött, azt kedélyesen föltaszintották, az embereket nyakonfeeskendezték stb. ilyféle kellemes szórakozással töltötték el a délutánt.

Egy vasárnap délután szintén meglátogattam az én főparancsnok barátomat, kire én szörnyen büszke voltam, mert mikor vele mentem, azt hittem, hogy valami mexikói, brazíliai vagy valami veterán egyesületi generálissal sétálgatok, csak úgy fénylett rajta a sok arany paszománt. Az én főparancsnok barátom a „Dalos komondorhoz” czimzett nagyvendéglő előtt álldogált. Erősen hadonázva mindkét kezével, kiabálva s parancsot osztogatva, szipjába koronként belefujt. Az emberek kiáltoztak, lótoztak, futottak, ordított mindenki és mindenki a szemközt jövőtől kérde, hát tulajdonkép mi is a baj és mért ordítanak oly lelkesülten? A „Dalos komondor” előtt egy trombitás átkozott keservesen trombitált, a mihez a falubeli összes komondorok s másfajta ebek voltak szivesek kontrázni. Az Istenért, mi baj van, nemes barátom? — kérdem én megrökönyödvé.

— Semmi, semmi — szólott ő méltóságteles arccal — végre megmutathatjuk mi — s büszke

önérzettel mellére csapott — tűz van, tűz van! — ordítá a főparancsnok úr örvendetes hangon.

— Tűz van, tűz van! — ordított utána chorusban a harmincz darab önkéntes tűzoltó.

— De hát hol? — kérdem kíváncsian, mert bármerre mentem, sehol füstöt nem láttam.

A jegyző, az udvarias dandike, fölvilágosított végre, hogy Smitle polgártárs s osztályparancsnok, kiérdemült frájter házában hátul a disznóólaknál tört ki a vészes elem, csak várjak egy kicsit, míg jobban ég. Sorakozz, indulj — ordított a főparancsnok úr, a trombitás veszettül túlkölt tovább, a sipok szóltak s a tűzoltó-csapat a „Dalos-komondor”-tól megindult rohamlépésekben. Végigrohantak Sárosház egyetlen utcáján Smitle polgártárs házáig.

Ott a kapu be volt zárva.

De mire való a fejsze s néhány perc múlva be volt zúzva a kapu és betódult rajta az önkéntes tűzoltó-csapat és a falu kicsinyje, nagyja, öregje, fiatalja, vezérelve a lödömítő mester által.

A láng ekkor már magasán csapott föl és a benrekedt áldozatok, martirok — vulgó disznók — keservesen röfögtek. A tűzoltóság sorfalat vont s szent áhitattal nézte a tüzet.

A főparancsnok úr, az alparancsnok, az

mos botot, a kortes kulcsot, sallangós frázisokat, szolgabírói önkényt, alispáni basáskodást, tisztviselői tudatlanságot és renyhéséget, atyafiságos kedvezést, paraszt kiszípolozást.

Ime, hát tudja ez a „Pécs“ maga, hogy miféle párti ő tulajdonképen? Nem. Hiszen a maga pártját üti! Hiszen ép a kormány teremtette meg és tartotta fenn az ólmos botot, töltötte a kortes kulcsot, hangoztatta a frázisokat (mint pl. most is a közigazgatás államosítását), táplálta a szolgabírói önkényt, a mindenféle basáskodást, kínálta az atyafiságos kedvezést stb. . .

Hiszen ép a függetlenségi párt küzdött és küzd maig is e polyp ellen, melynek karjait most nekünk kínálta a „Pécs.“ Köszönjük, tartsa meg a saját végtagjait.

„A függetlenségi párt párt-ügye még nem az ország ügye“ — mondja tovább a „Pécs.“ Nem is úgy áll a dolog, hanem úgy, hogy az ország ügyét tette a függetlenségi párt a maga ügyévé, a hogy a kormány soha sem cselekedett, mert az a saját ügyeit, érdekeit toltta, tukmálta az országra, rákényszerítvén egy korteskedéssel összeharcsolt többség által, meghamisított közvélemény alakjában, a milyen a „Pécs.“; törvények alakjában, a milyen a mostani új törvényjavaslat.

Hogy a „Pécs“-féle közvélemény hamis, ép ő maga konstatálja azzal, mikor fölajdul: és nem akadt férfi, a ki szószólója lett volna a kormány reformjavaslatának! Bizony nem akadt, mert „a megye színét-javát magában foglaló“ (mint a „Pécs“ mondja) testületben és a közgyűlés többségében az a valódi közvélemény, az a valódi meggyőződés, hogy a megyei intézményt reformálni lehet és kell, de az önkormányzati jog teljes meghagyásával — és nem az a kormánypárti-féle „meggyőződés“, mely egyszer fönntartandónak, két évre rá ledöntendőnek mondja az autonomia teljességét.

Bezzeg a múlt választáskor még kellett a kortes megye, ma már az új választás küszöbén gúnyképen mondja rá ő maga a „kortes“ jelzőt, de helyette teremteni

akar magának a jövő választásra kinevezett szolgaszemélyzetet, csak hogy a hatalom erősebb legyen, s nem ám, hogy a közigazgatás jobb legyen.

„Pécs — Pécs“, ez nem az ország ügye, ez a kormánypárt ügye, annak a létkérdése, melyet ezzel egyszer s mindenkorra elintéztettek akar tudni.

A lóláb veszedelmesen mutatkozik!

Adózásunk reformja. A pénzügy-miniszter tervei között legjelentősebb az, mely adózásunk méltányosabb alapokra fektetését célozta. Most az adók egyenlő kulcs szerint vannak kivette, azaz 300—400 frt jövedelem után éppen annyi százalékot vonnak le, mint 100 000 frt után. Ez méltatlan, a nép szegény osztályát elviselhetetlenül sújtó rendszer, melyet Wekerle a fokozatos jövedelmi adó igazságosabb, a szocialisták által rég sürgetett rendszerével akart felváltani. E szerint a jövedelem bizonyos zónában az adó csak egy százalék volna. Mint haljuk, a miniszteriumban komolyan tanulmányozták és tanulmányozzák a tervezetet; de az utóbbi időben, különösen a nagyobb pénzemberek megmozdítanak, hogy a minisztert szándékától eltántorítsák. Állítólag ez már sikerült is.

A háborúra váró muszka. Azok a hidegverű muszkák — úgy látszik — mégis várnak a háborúra. Mint a pétervárad lapok írják: „a kormány a volhániai és lengyelországi hatóságoknak megparancsolta, hogy az ott tartózkodó magyar házalókat (kik alatt a drótos-tótokat értik) utasítsák ki, mert háboru esetén az osztrak-magyar csapatoknak vezetőül szolgálhatnának.“ — Sajnos lenne, ha a mi seregünket drótos tótok vezetésére kellene bízni — pláne Oroszországban!

A megye az államosítás ellen.

— A közgyűlés első napjáról. —

A megyének aligha volt egyhamar monumentálisabb közgyűlése, mint a hétfői, s a tárgysorozatán is aligha volt oly életbevágó pont, mint a hétfői közgyűlés tárgysorozatán. A gyűlésnek már napokkal előbb megérkezett a viharos előzele az állandó választmány nagy nevezetességgel határozatán; nem csoda hát, ha mindenki feszültséggel várta a közgyűlést s annak azt a pontját, mely az államosító törvényjavaslat ellen állást foglaló állandó választmány javaslatát jelezte. A gyűlést bevezető tárgyalásról másutt adunk értesítést, s itt csak arra a hatalmas vitára terjeszkedünk ki, mely az új közigazgatási törvény s az ez ellen tiltakozó állandó választmány jelentése fölött keletkezett. Soron kívül vették elő e jelentést, melyet körülbelül tizenegy órákor kezdtek tárgyalni s déli egy

órákor bocsátott a főispán szavazás alá, utána megszakítván a gyűlést, melyet aztán másnap délelőtt folytattak. Kemény mérkőzés fejlődött ki e tárgy fölött, s e mérkőzésben a legjobb szónoki erők csaptak össze az argumentumok éles fegyvereivel; olyan magas színvonalon álló vita volt ez, a minőt alig néhányat jegyezhetett föl a megye annalesei közé. Az első szónok, a kinek oratori képeisége föl is tűnt, Berk József ref. lelkész volt. Józsi mameluk, nagy híve a kormánynak és természetesen az államosítás mellett argumentált. Szépen kritizálta a megyét Jagics József mohácsi ügyvéd is, lelkesen szólt az ősi autonomiaról Simonffy János. Czirer Ákos beszéde az állandó választmány javaslatát mellett valóságos parlamenti szónoklat volt, mely mély hatást gyakorolt minden jelenlevőkre. Linder György, a „nagy hemzsegő“ még a gyűlés előtt bizonyára többet várt önmagától, mint a mennyit mi kaptunk tőle a gyűlésen. Vajay István káplán beszédének is voltak hatásos részei, habár pathetikus előadása nem valami rokonszenvet keltő. Elokvenziával beszélt Kossa Dezső az ősi intézmény mellett, Morvay ref. lelkész nagy derűtlenségre fakasztotta a gyűlést egy szellemes megjegyzésével, s aztán ügyesen argumentált az államosítás ellen. Szily alispán szólt utóljára debattírozva az államosítás mellett szólókkal, utána aztán az indítványokat tevők mondották el záró szavukat. Szóval élvezetes és épületes vita volt ez mindenképen melynek részletesebb képét a következőkben adjuk.

Simonffy indítványa.

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Mintán a közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat „a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben“ czímmel a m. kir. kormány által a képviselőházhoz beterjesztett, és most már kétségtelen mindnyájunk előtt, mint ezt ezen a sajtó útján is ismertett törvényjavaslatból láthatjuk, hogy a közigazgatás rendezésének nagyfontosságú kérdése e törvényjavaslatban oly alapon szándékolatik megoldatni, mely e megye közönsége által helyesnek tartott és vallott elvtől teljesen eltér — ezen alkalomból szükséges, önmagát megtisztelő kötelessége lévén a megye közönségének e fölött nyilatkozni — tisztelettel indítványozom:

Mondja ki a törvényhatósági közgyűlés, hogy a megyei közigazgatás és önkormányzat rendezésének kérdésében eddig elfoglalt álláspontjához, s egyértelműleg és egyhangulag már meghozott határozataihoz képest, tekintettel arra, hogy a beterjesztett törvényjavaslatban — a közigazgatás rendezésére a merev centralizáció alapján, a tisztviselők választása és a vármegyék önkormányzati jogának megsemmisítésével tervezetik; tekintettel arra, hogy ezen kívül is a törvényjavaslat számos intézkedése a közszabadságra veszélyes: a törvényjavaslatot alapjában

osztályparancsnokok és szakaszvezetők félrevonultak egy sarokba tanácskozni, vajjon mily taktikával olták el a vészes elemet.

Végre is nem tréfa a dolog, az első tüzesetnél szép új ruhájukat tönkre csak nem tehetik, de azonfölül is, nem azért van most a tűz, hogy mindjárt eloltsák. A lövedékek mester úr ugyan eleget köpködött a tűz felé, mert a szomszédban volt a zsuppal fedett kis háza s szörnyen félt, hogy kigyullad, de ezen nem önkéntes és fölösleges tűzoltót a többi önkéntes tűzoltók simpliciter kidobták az udvarról — az utca közepére.

Végre, félórai tanácskozás után, kihirdetése a főparancsnok úr a tanácskozás eredményét: ugyanis először: félni nem kell, mert az árt az egészségnek; másodsor: csak türelem, mert az rózsát terem; harmadsor: a tüzet eloltják, ha lehet; negyedsor: víz után kell nézni, mert beható vizsgálat után arra a meggyőződésre jutottak, hogy a házban se kut, se víz. Smüle osztályparancsnok úr s polgártárs büszke önérettel fionta mellén karjait össze s úgy sétált föl és alá, mert bizonyára nem kicsi dolog, ha nála tört ki a tűzvész, az az örvendetes eset.

De nem így gondolkozott Szali teinsasszony és a gyermekek; ezek sirtak mint a veszedelem,

hogy meggyullad utóbb a lakóépület is. Szélcsend volt azonban, mint mondani szokás, még a falevél sem mozgott, attól tehát nem kellett tartani.

És végre mi is egy ház, mikor Sárosház és Partonlak egyesült önkéntes tűzoltó-egyesület dicsőségéről van szó. Addig is, míg a faluban vizet találnak, a legénység leült a tűz körül, törökösen lábait keresztbe fektetve s elkezdtek kártyával orrbeverősdit játszani. Smüle polgártárs a legénység részére nagylelkűen tíz üveg budai keserűvizet bocsátott rendelkezésre, a mit azok meg is ittak, de azután gyors egymásutánan kellett nekik félrevonulni, bizonyos rejtett helyekre, nyilván a víz erősen működött.

A tiszturak részére pedig limonádét csináltatott, legalább attól nem megy el az eszük. Sok keresés után egy képes budapesti ujsággal is kedveskedett nekik Smüle úr, hogy ne unatkozzanak, neki is estek az „Apróhirdetések“ rovatának s a különféle házassági ajánlatokat böngésztek. Dandike, az egyesületi szolid kis jegyző, szerencsés is volt magának egy alkalmas élettársat találni és el is határozta, hogy ír neki másnap. A „Dalos komondorhoz“ címzett nagyvendéglő kutjában végre mégis találtak vizet s működésbe hozták a szivattyút és hogy,

hogy nem az első vizsugarat szerencsésen a tiszturak nyakába zúdították.

Víz van, tűz van, minden van! — ordították a meglepettek kétségbeesve s ki merre látott arra szaladt, az én galambszintű bugyogóm is, melyben mindig ellenáthatatlan voltam, tönkre lett silányítva.

A főparancsnok ijedtében egy száraz szerderfa legtetetejébe mászott s onnan szónokolt, nem kell félni, csak türelem, csak bátorság. Egy második hatalmas vizsugar azonban bizonyos meg nem nevezhető testrészet találva, a magasból is leszállt; illetve leugrasztá, de de ekkor már ötet is elhagyá a sokat emlegetett türelem s ugyancsak emlegetett bizonyos négy lábú állatokat.

Végre is kitartó munka, kialtozás, orditozás, trombitálás, sipolás után sikerült lokalizálni s vészes elemet eloltani. Kölsönösen Gratuláltak egymásnak. Volt öröm és csupa haladatoságból ott a helyszínén Smüle polgártársat tiszteletbeli főparancsnokká léptették elő.

A főparancsnok úr lelkes kis csapatját a „Dalos Komondorhoz“ címzett nagyvendéglőbe vezette, a hol már előbb a helybeli notabilitások összegyűltek. Volt aztán magnum ivás és áldomás, a főparancsnok urat a helybeli nota-

helyteleníti, és ellene a képviselőházhoz fölriratot intéz, s arra kéri a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy a hozzá beterjesztett törvényjavaslatot mellőzze, és a közigazgatást a tisztviselők választásának fönntartásával — a megyék önkormányzata alapján és keretében — a haladó kor kívánalmának s a helyes közigazgatás igényeinek és czéljainak megfelelőleg rendezze.

Tisztelettel maradván

alázatos szolgája
Simonffy János,
megyei bizottsági tag.

Ebhez az állandó választmány a következőket füzte: Baranyavármegye törvényhatósága eddig is már két ízben, és pedig 1884-ben és 1899-ben hozott közgyűlési határozatok alapján kifejezést adott az államosítás elleni törekvéseknek, — minthogy azóta a viszonyok nem változtak, tehát alapos ok sincs az önkormányzat megváltoztatására: az állandó választmány az indítványt egész terjedelmében elfogadja. (Hosszszantartó éljenzés.)

Berkí József dicsőhymnuszt zeng a kormánynak, melyet néha az állammal téveszt össze. Arra kéri a közgyűlést: ne ítélje már előre el a kormány intézkedését; ne legyen a megye és a kormány között rideg ellentét, legyünk már végre bizalommal az állam iránt. Nem attól függ a jó tisztviselő fogalma, hogy kinevezett vagy választott-e, hanem mindig az egyéntől, annak tehetségétől. A megye talán azért fél odamenni, mert ott a tehetségeket keresik? Indítványozza, hogy vesse el a közgyűlés Simonffy indítványát s a kormányval egyesülten segítsen az új törvényjavaslatot meghozni állam és megye, mert csak közös erővel vihetik valamire; ha szemben állanak, összelitkőznek s a gyengébb elesik.

Jagics József: Nem ellenzi az állandó választmány jelentésében foglalt elvet és intenciót, de úgy van meggyőződve, hogy Simonffy indítványát így, a hogy van, a vármegye — történelmi múltjának és méltóságának kockáztatása nélkül nem fogadhatja el. Simonffy az indítványban a vármegyét önkormányzati elvűnek mondhatja, de az önkormányzat fogalmának két kriteriuma van: az egyik igény a jogra, a másik erkölcsi kötelesség a jog szerint eljárni. A ki folyton csak követel, anélkül, hogy dokumentálna, az nem érdemi meg a jogot. A vármegyének többek közt megvan az a joga is, hogy a törvényjavaslatokat bírálhat, tárgyalás alá veheti és ellene vagy mellette fölríthat; de Baranyavármegye soha sem élt ezzel a joggal, hanem a kényelmesebb oldalát fogta a dolognak, s most is, midőn reánézve fölötté életbevágó törvényjavaslat áll előtte, mely a megye léteére döntő befolyású, most is csak azt mondja a kormány: vond vissza a törvényjavaslatot. Szólok szerint nem zárkozhatik el a megye az elől, hogy a javaslatot érdemileg tárgyalás alá

vegye s ebből kifolyólag intézzen bírálatos fölriratot a kormányhoz. Indítványt tesz, mely szerint Baranyavármegye közgyűlése a közigazgatási reformot szükségesnek tartja, de mert ellene állást foglalt, hivatása tudatában e törvényjavaslatot kiküldendő 21 tagú bizottság által részletes tárgyalás alá veszi, melynek jelentésére újabb rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

Simonffy János: Védelmébe veszi a saját indítványát s ellenzi a két előbb szóló indítványát. A megye az államosítás rendszerével keresztül viendő reformálás ellen már két ízben állást foglalt. Ha ezt nem tette volna, most diszkussio tárgyává tehetné az ügyet; de mert azt a két közgyűlési határozatot meghatározta, most a következtetés vádja nélkül nem teheti. Szólok bírálja a közigazgatási reformot, mely szerint a megye közönsége nem lenne egyéb, mint kéme a kormánynak a tisztviselők fölött. Legyünk az önkormányzat igazi hívei, ne játszunk a szavakkal, a kormány hangzatos frázisai által ne vezetteük magunkat, mint a milyen frázis most az, midőn a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről szólnak. Hát ami ezer éven keresztül jó volt, az nem jó most? Nem a mai elkoresosult rendszerről szól, melynek mi sem lehetünk hívei, honnan az eredeti, az ősi önkormányzatról. Ezt tartsák fenn, ebben a keretben rendezzék a közigazgatást. Azt mondják: nem a kinevezéstől vagy a választástól függ a jó tisztviselő, hanem az embertől. Hát ugyan micsoda embereket fog az új törvény odaállítani? Ismét a mostanikat. A bizonytalanul nem lehet föleserélni a meglévőt s azért a mellett van, hogy a közgyűlés miután két ízben már állást foglalt az újító törekvések ellen, most is ez elvi álláspontja mellett maradjon. (Zajos éljenzés.)

Tauszik Emil dr. szerint a megye, ha előző elvi állásfoglalását elhagyja, nem esik következtetésbe; mert hisz ezzel a logikával minden haladást meg lehetne dönteni. Ő is Jagics indítványát pártolja s tárgyalás alá kéri venni a törvényjavaslatot.

Czirer Ákos dr. Előbb az előző szónokokkal foglalkozik, kik a bizottság kiküldését kívánják. Ez elítélő, sőt sértő kritika az állandó választmány véleményére, pedig nem épen kivetni való embereket választanak be. Ott bizonyára megfontolás tárgyát képezte az ügy és kértli, hogy egy kisebb bizottság jobban megbírálna azt a törvényjavaslatot, mint a több tagú állandó választmány. De most kritizálni a törvényjavaslatot, melyet már a képviselőház közigazgatási bizottsága tárgyal s tán már el is fogadott — nevetséges dolog. Áttérve a tulajdonképeni tárgyra, a megye által elfoglalandó álláspont — kijelenti, hogy ő nem ösdi, nem híve a választási princípiumnak, hanem ő erős államkormányt, de egyszersmind erős közigazgatást és erős önkormányzatot kíván; egyik a másikat egészítse ki. Ebben a pontban a nem-

zetnek kiváló fontosságot tulajdonít, s a régi megye e fontossága tudatában folyton vitta is a harczt a nemzetellenes törekvésekre; kívánhatjuk-e hát attól, akinek folyton kard volt a kezében, hogy azzal a kezével építsen is? Eötvös br., aki pedig ugyancsak nem volt valami nagy pártolója a megyének, maga mondta: ha megyék nem lettek volna, a magyar nemzet alkotmánya rég elveszett volna. Szólok nem szépíti a megyét, de fölháborodik az igazságérzete, mikor minden érdemet elvonnak a megyétől. Akik csupán a tisztviselők választásán jogára fektetik a valódi önkormányzatot, azok nincsenek tisztában a valódi autonomia fogalmával. Hivatkozik a mostanában is oly gyakran emlegetett Angliára, a hol önkormányzat van, még pedig kinevezéssel. Lehet választott tisztviselő mellett is önkény, ha a hatalom korlátja nincs megvonva, s lehet kinevezett tisztviselő mellett is szabadság, ha a szabadság biztosítéka megvan. És neki az a véleménye, hogy a mi fönnáll, azt parancsoló szükség nélkül elvetni nem kell, hiszen az új törvényjavaslat is csak próba! Adja meg a kormány a mostani önkormányzatnak is azt a biztosítást, amit az állami adminisztrációnak meg akar adni, adjon anyai tisztviselőt stb. a mostani megyének, aminőt a saját megyéjének akar adni, hát akkor ez a megye is lesz olyan jó, mint az állami. Hiszen azt a bolond is belátja, hogy több erővel, nagyobb apparatussal jobbat lehet csinálni, mint kevesebb erővel. A kormány folyton csak foltozott eközben s alaposan tönkretette a megyét; mert aztán rá mondja, hogy ez tarthatatlan. De hát tehet erről a megye, a választási princípium? Mondja ki a törvényhozás a mea culpát, mert erről csak ő tehet, ezt ő fússolta el. Szólok is az állandó választmány jelentéséhez csatlakozik. (Hosszszantartó éljenzés és helyeslés.)

Siskovich Tamás kegyelettel adózik azon intézménynek, a melynek mint édes anyának emlőin nevelkedett föl, s azért az állandó választmány jelentését pártolja.

Linder György sajnálja, hogy Czirer nem adott batarozott kijelentést a saját elvi álláspontjáról. Simonffyval szemben konstatálja, hogy a viszonyok 1884 óta nagyon megváltoztak. Még az akkori kormány is municipálista volt. S azért ha áll az a konzekvenzia, hogy nem változván a körülmények, nem kell megváltoztatni a közigazgatást sem, hát viszont áll az is, hogy miután tényleg megváltoztak a körülmények, változtatni kell a közigazgatási rendszeren is. (Sűrű ellenmondás.) Ő azt hiszi, hogy az állandó választmány nem igen foglalkozott az új közigazgatási törvényvel s az alispán a Simonffy indítványát csak úgy becsémpészte. Ő is külön bizottságot kér kiküldeni.

Vajay István szerint az önkormányzati jogról való önkéntes lemondás jogföladás, ha erőszakkal veszik el: jograblás. Az utóbbi esetben még visszaszerezhetjük az elrablott jogot, de az önként odadobottat soha, azért az állandó választmány álláspontját fogadja el.

Nendtvich mind az áll. választmány jelentését, mind pedig a megyék átíratát ad acta kívánja tenni, miután a megye ügyis már két ízben irt föl.

Kossa Dezső választékos nyelvezetű szónoklatban szép védőbeszédet mond a megyei intézmény fölött s mintegy Berkivel szemben ennek mond dicsőítő hymnuszt.

Morvay a mostani önkormányzat gyakorlatával nincs megelégedve, mert ha az ő szabadválasztási joga a körül összpontosul, hogy egy jelölt közül szabadon választható, a kit csak akar, hát ezt a jogot nem kéri. De viszont a megye érdemeit, hibái mellett is, elismeri, fél a régóta kísértő beolvastó politikától, mely most már a megyét is az úgynevezett „testvér-állam“ kebelébe helyezi. A kinevezés mellett soha megkérdezni nem fogják a megyét nemzetpolitikai ügyekben. A vármegyét a nemzet védőbástyájának tartja s azért az önkormányzatot az autonomia igazi keretében kívánja megjavítani.

Szilly László alispán azt várta, hogy az állandó választmány jelentése ellen lényeges, nyomós ellenérvekkel támogatott indítványt fognak beadni. Hiába várt. Ha csak hónapok óta vettett volna föl ez a kérdés, akkor értené a bizottság kiküldését; de hát ezt évek óta vitatják már, tehát az áll. választmány nagyon is tisztában volt ezzel a kérdéssel. Ép ezért az sem áll, mintha a Simonffy indítványa csem-

bitások nagy szótöbbséggel (csak a sárgalelkű löidomító mester agítált ellene) örökös főparancsnokká léptették elő s megígérték neki hogy a második tüzeset alkalmával faklyás-zenével (ne tessék ám félreérteni, nem zéklyás zenével) fogják megtisztelni. A főparancsnok úr ígért mindent, a mi az ő gyenge erejétől telik, azt ő Sárosház és Partonlak egyesült önkéntes tüzoltóegyesületéért mindenkor meg fogja tenni. Általános volt az elértékenyülés, volt öröm és pusziszkodás, most immár egyesületük meg volt alapítva s büszke önérzettel nézhetek vissza a multba.

Eugemet pedig, mint tollforgató embert, megbiztak, hogy a mai nap emléket örökítem meg és én kívánságuknak meg is feleltem. A helyi lap „Sarköz“ következő számában lehetett olvasni:

„Rettenetes szerencsétlenség lett volna Sárosház községben, mely vetekedeit volna a világ legnagyobb tüzeseteivel, minthogy Sárosház községben egy ház sem maradt volna meg, hogyha a Sárosház és Partonlak egyesült önkéntes tüzoltó-egyesület lelkes tagjai, önfeláldozó főparancsnokukkal az élükön, halált megvető bátorsággal, csodálatos kitartással, saját életük kockáztatásával ott nem teremnek s vészes elemet el nem oltják. A történelem lapjain ezen dicső

polgárok nevei minden bizounyal arany betűkkel lesz bejegyezve. Ezen önfeláldozást, ezen halált megvető bátorságot, melylyel a tüzet iparkodtak elnyomni és az által sok száz családot a végső nyomortól akartak megmenteni, ezen szép polgári erényeket a kormánynak okvetlen jutalmazni kell. Legokosabb lenne a főparancsnok urat belső tikos tanácsossá, többi tiszteket kamarásokká kinevezni, míg a közlegények valami lovagrend nagyereszjével is medelédnének.“

A község meghozatta a hivatalos lapot, s azóta minden nap szorgalmasan olvassák s várják, lesik, vajjon az ő neveik mikor lesznek a kitüntettek sorai közt. De immár több mint két hónapja a tüzesetnek és eddig még nem történt semmi.

Nyilván ott a miniszteriumban hiányával vannak annak, hogy fel tudnák fogni, mi az egész érdem s mit kell jutalmazni. Pedig hát izé — bizony kár, mert nekem is ígért a tüzoltóegyesület öt flóres jutalmul, ha valami keresztet kapnak (némelyiknek már ugyan van otthon, de azzal nem elégszenek meg), a mit én már előre a „Dalos komondor“ czimű nagy vendéglőben Hittner bácsinál meg is ittam.

Csukássy István.

pészkedés lett volna. A bizottság kiküldését kéri indítvány csak halogatás. A ki annyi évek óta önálló véleményre nem tudott jutni, annak már hiába küldenek ki bizottságot.

A főispán a vitát berekesztette s ezután már csak Jagics és Berki mint indítványozók éltek a záró-szó jogával s aztán a főispán szavazásra bocsátotta a kérdést, és pedig első sorban az állandó választmány jelentésének elvagy el nem fogadására vonatkozólag, a mitől a többi indítvány sorsa is függött.

A közgyűlés fölállással szavazott és pedig a nagy többség éljenzések között az állandó választmány mellett foglalt állást.

A főispán erre a gyűlést berekesztette s folytatását másnap 10 órára halasztotta.

Helyi közlekedésü vonat Hegyhátnak!

Tudva levő dolog, hogy június hóban a magyar állami vasúton új menetrend lép életbe. Nem tudjuk, vajjon Pécs városa, esetleg a pécsi ipar- és kereskedelmi kamara ez alkalmat fölhasználva tette s mily értelemben lépéseket a végett, hogy Pécs városának a vidékkel jó összeköttetése legyen? Ez pedig nem naiv kérdés akar lenni, mert például Baranyavármegyének hegyháti járása s vele Tolna megye nyugoti fele Pécstől majdnem teljesen elszigetelten áll. Ha valaki e vidékekről Pécsre akar menni vasúton, úgy csak éjfélkor, esetleg délután 2 és 6 órakor indulhat Dombovárról és a következő állomásokról Pécsre; vissza pedig Dombovárig Pécsről éjfélkor és délben 12 órakor, esetleg reggel 8 órakor indulhat. A lehető legrosszabb összeköttetés!

Inkább utazik tehát a hegyháti járás lakója föl Budapestre bevásárlás végett, mint Pécsre, mert ha Sásdról, esetleg Bükösdről Budapest felé elindul 9, fél 10 órakor, onnét este 9 órakor visszaindulhat s hazaérkezik éjjel 3—4 órakor.

Pécs kereskedelmi világának pedig érdeke, hogy legalább Baranyamegyét megtartsa magának.

De ott van a sásdi járásbíró, főszolgabíró és telekkönyv, úgy a közjegyzőség is. Ezek, ha személyesen akarnak fordulni a királyi táblához, királyi törvénysekhez, a vármegye fő intézőihez, kénytelenek vagy éjjel beutazni Pécsre, esetleg előtte való napon délután, avagy kocsin, hogy a délelőtti hivatalos órákban elvégezhesék dolgaikat; de aztán mikor mehetnek vissza Sásdra vasúton? Felelet: éjjel 1 órakor, mert délután vonat nem indul Pécsről.

Véleményünk szerint legjobb lenne, ha Dombovárról reggel indulna el egy vegyes vonat, mely helyi érdekű lenne és Pécsre 8—9 órakor érkezne, s innét elindulna délután 4—5 órakor. Ez pedig lehetséges. Csak Pécs intéző körei tegyék meg a teendőiket; mert lám Somogy és Tolna megyék részére indul minden nap egy vonat reggel 6 órakor Dombovártól Zákanyig; innét pedig visszaindul d. u. 3 órakor és érkezik Dombovarra este fél 9 órakor: ez helyi közlekedésre szánt vegyes vonat.

De indul Dombovárról reggel 4 órakor Tolna megyébe is egy vegyes helyi forgalmu vonat Báltaszékig, honnét visszaérkezik esti fél 11 órakor. Ha tehát lehet Somogy- és Tolna megyék részére helyi vonat, miért ne lehetne Baranyamegye részére is?

Hogy a köznép is élvezhesse a vasúti közlekedés jelenlegi olcsóságát, Vásáros-Dombó, Kis-Hajmás és Cserdinél megálló-helyeket, állomásokat kellene kérni a magyar kir. államvasúttól; de különösen Vásáros-Dombón, a hova Csikós-Töttös, Kapos-Szekeső, Vaszar, Tékes, Gerényes, Jágónok, Meződ községek gravitálnak.

HIREK.

— (Megyei közgyűlés.) Ritkaság, mikor a megyei közgyűlést az egyik napon nem tudják bevégezni s a másik napra is marad valami a tegnapi csuszapajzból. Ez a ritkaság megtörtént a mostanival. A hétfői napon zsűfolyva volt a megyeház gyűlésterme, kedden azonban már csak úgy kongott, s jobbara a tisztviselők s alig két-három bizottsági tag morzsolta a tárgysorozatot. Az első napon a nevezetes közigaz-

gatási vita előtt Kardos főispán bejelentette a király látogatását s konstatalta, hogy a közigazgatás menete rendes, a központban hátralék egy sincs, a járásokban is kevés. Az alispán negyedévi jelentése nem tartalmazott valami különös följegyezni valót. Az árvíz által fenyegetett Mohács elüljáróságának elismerést szavaz jelentésében az alispán a buggó védelemért, mire Német Lipót biz. tag viszont az alispánnak és a központi tisztviselőknek szavaz jegyzőkönyvi köszönetet. Szily alispán pedig azt indítványozta, s a közgyűlés helyesléssel fogadta, hogy a közgyűlés Brezovay mohácsi huszárszáza dosnak szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést. Több miniszteri rendelet után következett a Simonffay-féle indítvány és az áll. választmány jelentése tárgyalása, melyről külön bő értesítést hozunk. Kedden a tárgysorozat 7-ik pontjánál folytatták a tárgyalást.

(A megye a D. T. K. egyletnek, zenedének és történelmi társulatnak.) A megye közgyűlése elhatározta, hogy a „Dunántúli közművelődési egyesület“-be 1000 frttal, a történelmi társulatba 200 frttal belép, s a nemzeti zenede céljaira 100 forintot ad.

— (A katonaság köréből.) Neuwirth Viktor lovag, dandárparancsnokunk, vezérőrnagy, kiről már megírtuk, hogy beteg, most a hadsereg rendeleti lapja szerint 6 óra várakozási illetékekkel szabadságot kapott. Helyébe Bilimek Hugó lovag vezérőrnagy, eddig az 1. gyal. dandár parancsnoka, neveztetett ki. — Laban Rudolf az 52-ik gyal. ezred állományában szolgáló ezredes a 23-ik gyal. ezred parancsnokává nevezetett ki. — Polster Gyula a közöshadseregbeli 10. huszárezredbeli főhadnagy a 3. honvéd huszárezredhez helyeztetett át.

— (Közegészség és népesedés a múlt hóban.) Pécs városának közegészségi állapota márczius hóban Koháris dr. tiszti főorvos jelentése szerint fölötte kedvezőtlen volt. Februárban ugyanis 111, márcziusban azonban 130 egyén halt el. A tífus-járvány márczius hó 10-én érte el tetőpontját. Február 17-től márczius 10-ig 216, márczius 10-től 31-éig 41 egyén betegedett meg, kik közül a hó végén maradt 58 beteg. Városunk a köztisztaság tekintetében a főorvos szerint nagyon haladt a múlt hóban. Czékus dr. egyedül a petrezselyem-forrást találta tisztátalannak, melyet a vizsgálat után rögtön elzártak. — A kórházakban az előző havi forgalomhoz képest 39 beteggel kevesebb ápolatott és pedig 649, mely számból a városi kórházra esik 533, az irgalmasokéra, 86 és a bányatelepi kórházra 31 beteg. — Élve született a múlt hóban 98 gyermek, meghalt 130; az utóbbi számból azonban leszámítandó a kórházakban elhalt idegenek száma, mely 21-et tesz ki, s így a halálozások 11-el multak fölül a születéseket. A szülöttek közt volt 49 fi- és 49 nőnemű, 85 r. k., 6 ágostai, 7 izraelita, 81 törvényes és 17 törvénytelen. Házasságra a múlt hóban 2 pár lépett. — A megholtak közt volt 65 fi- és 65 nőnemű, 123 r. k., 2 ágostai, 1 helvét és 4 izraelita. A legnagyobb kort ezúttal két 91 éves özvegyasszony érte el. Halva született 3 fiu és 3 leány, köztük 2 törvénytelen.

— (Pécsi kir. táblai bíró.) Mint hiteles forrásból értesülünk, a pécsi kir. táblához legközelebb kinevezendő bírák egyike immár teljes bizonyossággal Lukács Adolf dr. helybeli jogtanár lesz.

— (Német fölolvadás Petőfiről.) Glücksman Henrik, a kiről már lapunk előző számaiban megemlékeztünk, vasárnap este tartotta fölolvadását a „Hattyu-terem“-ben, a mely fölolvadáson azonban kevés számu hallgatóság volt jelen. Pedig az érdekes fölolvadás megérdemelte volna, hogy a közönség e lelkes és tehetséges Petőfi-fordítót pártolja, annyival inkább, mert Glücksman a fölolvadás tiszta jóvedelmét a pécsi színház alap javára akarta fordítani. Így azonban a jótékony célra csak a deficitet adhatja oda. De maga a fölolvadás erkölcsi tekintetben nem végződött deficittel, mert az valóban érdekes volt, főleg az által, hogy fölolvadását közbe-közbe az ő sikerült fordításaival fűszerezte. Különösen Petőfi „Az örült“, „Sirom“ és „Rossz verseim“ című költeményeinek kitűnő fordításával érte el a legnagyobb hatást. Glücksman azonban ezúttal, hogy fölolvadásában izeltetést adjon abból, hogy mint ismerteti ő a külföldön Petőfit. Újat ugyan nem mondott, de érdekes párhuzamot vont Petőfi és azon német költők közt, kik szerinte Petőfibre

kisebb-nagyobb hatással voltak. Ismertette egyúttal a nagy költségek hatását a németekre, megemlítvén, hogy ezek csak gyarló fordítások révén ismerkedhettek meg nagy költséggel. Föl-említette azután a nevezetesebb Petőfi fordítókat, a kik közül Neugebauer-nak adja a pálmát. Majd a német irodalom nagyjainak véleményét Petőfiről ismertette, fölolvastván Hays Pálnak egy hozzá e tárgyban intézett levelét is. Az érdekes fölolvadás után, mely közel másfél óráig tartott, a közönség Glücksmann zajos éljenzésben részesítette, ő pedig a hallgatóságnak megjelenését köszönte meg.

— (A siklói új főszolgabíró.)

Máthé Ödön siklói főszolgabíró, a szerencsétlen sajtóperből kifolyólag, mint már megírtuk, beadta nyugdíjaztatása iránt kérelmét. A közgyűlés elfogadta a nyugdíj-választmányak már általunk is jelzett javaslatát, mely szerint Máthé megtámadott egészségére való tekintettel 15 évi, 8 havi és 23 napi hivatalos működése után 669 frttal nyugdíjazza. Az így megüresedett siklói főszolgabírói állást a jövő közgyűlésen fogják betölteni. Addig a főispán ideiglenesen helyettesítés által töltötte be, kiküldvén helyettesül Benyovszky Manó I. aljegyzőt. A főispán nyomában az ezáltal megüresedett helyeket is betöltötte helyettesítés útján és pedig: Benyovszky helyébe Koszits Kamil II. aljegyzőt, ennek helyébe Perczel Béla árvaszéki aljegyzőt, ennek helyébe Stenge Ferencz központi gyakornokot s e helyébe Szinkovics Károly sásdi gyakornokot. Egyben a Siklósról távozó Matolai járásorvos helyébe tiszteletbeli járásorvossá Markus Miksa dr. tartalékorvost nevezte ki.

— (Halálozás.) Vasárnap temette dr. Lechner János kanonok és papnövelde igazgató, a jó öreg Bató Józsefet, kit különösen a papság körében mindenki csak „Bató bácsi“-nak szólított, miután évek hosszú során at a szemináriumban volt alkalmazva. Ezt a szegény, de becsületes embert 68 éves korában érte uton a halál. Hátrahagyott gyermekei férjezett Borsyné pécsi ismert tanítónő, az egyik fia valpói kaplán, a másik pedig tanító. — Wybiral Ignác volt pécsi vendéglős 50 éves korában elhunyt Pécsen.

— (Az adó márczius hóban.) Egyes adók címén az elmúlt hóban Pécs város területén befoly 13.554 frt 43 kr., vagyis 2004 frt 56 krral több, mint a múlt év márczius havában. A folyó év első negyedében 68.027 frt 91 kr., vagyis 5754 frt 49 krral több folyt be, mint a múlt év első negyedében. Hadmentességi díjban márczius végével még 2241 frt 87 kr. van hátralékban.

— (A pécsi kir. tábla tanácsjegyzői.) Egymás után hozza most már a hivatalos lap a tablai kinevezéseket. A szombati számban az új tanácsjegyzőket hozta meg. Az igazságügyi miniszter a mi táblánkhoz a következőket nevezte ki: Hardi Sándor nagyatádi, Geiger Dezső sárbogárdi, és Dobi Imre dr. mohácsi kir. albirákat.

— (Rabstatisztika.) A kir. ügyészség fölügyelete alá tartozó központi fogházban a rabszám márczius hó végén 154 egyénből állott. Ezek között volt: előzetesen letartóztatott vagy vizsgálat alatti 14, föllebbezés alatt álló 9, jogerejüleg letartóztatott 131, — 138 férfi és 16 nő. A rabkoszt 650 frt 85 krba került, rabtartási költség címén 168 frt 45 kr. térült meg; s a rabmunkából 80 frt 46 kr. folyt be.

— (Az új pécsváradai címzetes apát.) A király a pécsváradai címzetes apát-ságot, melyet boldogult Mendli Ágoston viselt, Roszival István dr. esztergomi főszékesegyházi kanonoknak ajándékozta.

— (Állami munkavezetők a szénkénegezés vezetésére.) A földmívelésügyi miniszter hirdetményt bocsátott ki, mely szerint a budapesti, érdiószegi, ménesi, nagy-nyedi és tarczali vinczellériskoláknál alkalmazott gyéritő munkavezetőket az okszerű szénkénegezési eljárás bemutatása, s a szénkénegezési munkálatok vezetése végett a szőlőbirtokosok rendelkezésére bocsátja. A kik e munkavezetőket igénybe venni kívánják, ez iránt az említett vinczellériskolák valamelyikének igazgatóságához kell fordulniok. A munkavezetők az illető szőlőbirtokosoktól naponként (beleszámítva az oda- és visszautazás napját is) 1 frt napi bért és teljes ellátást kapnak, s útiköltségüket is az illető szőlőbirtokos viseli. E megállapított díjazásnál többet a munka-

vezetők semmi körülmények közt sem követelhetnek. Ha a gyéritő munkavezető ugyanazon kiutazása alkalmával vagy egy napon több szőlőbirtokosnál működik, utiköltségei, illetőleg napi-bére aránylag megosztva, az illető szőlőbirtokosok által közösen viselendők. Minden munkavezetőnek munkakönyve van, melybe az általuk végzett munkák neve, helye, ideje s az illető szőlőbirtokosok nevei bejegyzendők.

— **(Ezüst mise.)** O s j a k Ferencz mohácsi szt. Ferencz-rendi zárdafőnök szerdán ülte meg egész csendben, néhány barátja körében kuszonőtes papi jubileumát

— **(Erős tréfa.)** Két mohácsi földművest, névszerint Kovacsics Mátyást (czár) és Mohacsan Pétert a lefolyt héten szántás közben meglepte az eső, mi elől ők egy közellevő szállásba húzódtak. Hogy itteni tartózkodásuk idejében némiképp szórakozzanak, — az ő állításuk szerint csupán tréaképen — a szállás gazdájának szolgáját, egy 14 éves fiut gúzsba kötöttek, több zsák burgonyát tettek gyomrára és hasára, moslékot öntöttek szájába s mindezek után még állítólag lábánál fogva föl is akasztották. Ilyen fölakasztott állapotban találta őt a szomszéd szállásban tartózkodó másik fiú, ki őt ezen veszedelmes helyzetből ki is szabadította. A kérekerült tettesek avval mentegődöztek a rendőrség előtt, hogy ők csak tréfáltak, azonban az igazságszolgáltatás remélhetőleg megfogja őket tanítani a különbségre a tréfa és brutalitás között.

— **(Hirdetések a vasuti állomásokon és a személykocsikban.)** A kereskedelemügyi miniszter a hazai ipar és kereskedelem érdekében elhatározta, hogy a m. kir. államvasutak állomásai épületeiben, csarnokaiban, váróhelyiségeiben, éttermeiben, továbbá a személykocsik belsejében rendelkezésre álló falterületeket hirdetési czélokra a hazai ipar- és kereskedelemnek engedte át, s az ez uton közzétendő hirdetések kezelését az áll. vasutak igazgatóságára bízta, mely ezentúl az eddigi bérleti rendszer megszüntetése mellett házilag saját regieiben köteles eszközölni. Az állomási épületekben csak jövő évi január elsejétől fogadnak el hirdetéseket, ellenben a személykocsik belsejében leendő közzététel végett már most április 1-től kezdve fogad el a m. kir. államvasutak igazgatósága. A hirdetések az állomási helyiségekben gyűjtőablak utján fognak közzétételni. A személykocsik belsejében minden egyes hirdetményre külön fakeset állítanak be, s ezek 12 ctm. magas és 20 ctm. széles hirdetmények beillesztésére alkalmasak. Az állomásokon egy 12 ctm. magas és 20 ctm. széles mező évi bére 30 kr. lesz; a személykocsik belsejében egy keret évi bére 60 kr. — Az állomási gyűjtőablakon kifüggesztendő egy-egy hirdetmény több mező nagyságára is kiterjedhet, ez esetben lesz az első mezőért 30 kr., minden további mezőért 20 kr. évi bér fizetendő. Az évi bért a naptári év után kell fizetni, tehát olyan formán, hogy minden bérlet, az év bármely szakában vette is kezdetét, a végével lejár s a hirdetmény el fog távolíttatni, ha az azért járó évi bér a következő évre előzetesen s legkésőbb a folyó bérleti év december hó 15-ig meg nem fizettetett. A bérbe vett mező, mezőkön vagy keretekben ugyanazon naptári év folyamában csak egy és ugyanazon hirdetmény tehető közzé, ha csak az évi bérösszeg a kifüggesztendő új és eltérő hirdetmény után újabb meg nem fizettetik. A hirdetmények megfelelő belyeggel eleve ellátandók és magyar nyelven, illetve Horvát-Szlavon országok területén horvát és magyar nyelven állítandók ki. A magyar szöveg mellett német, román, szerb, tót vagy francia, angol, olasz nyelvű fordítás használtathassék. A hirdetések kifüggesztését a m. kir. államvasutak igazgatósága eszközölteti s hazai kereskedők oly hirdetményének ki vagy ki nem függesztése fölött, melyekkel külföldi cikkek hirdettetnek, a nevezett igazgatóság határoz. Oly hirdetmények pedig, melyek az igazgatóság kizárólag döntő nézete szerint közhírré tételre nem alkalmasak, kizártnak. A hirdetni kívánó iparosok, kereskedők, termelők és gyárosok a hirdetményeket személyesen avagy külön beadvány kapcsán a m. kir. államvasutak igazgatóságának titkári hivatalában adhatják be s a hirdetési díjakat a titkárságtól nyert ellen-nyugta alapján a m. kir. államvasutak főpénztárána fizetik illetve oda kell beküldeniük.

— **(Regényes házasság.)** Ki ne emlékeznék a szép Frank Boriskára, ki évekké azelőtt városunk egyik leányiskolájának növendéke volt, s a ki után sok pécsi fiatal emberke is koptatta annak idején a kövegetet. Ez a „snajdig“ kis leány nemcsak a lateiner elemet hódította meg, hanem az ifjabb mágnási generáció egyik tagját is teljesen szívéhez bilincselte. Mikor a szép Boriska tanulmányait nálunk elvégezte, a fővárosba vágyott. Föl is ment, s csakhamar beállt színésznőnek a krisztina-városi színházban. A szerencse kedvezett neki e pályán, mert csengő hangja és testi szépségei csakhamar helyet adtak neki a népszínház színpadán, a honnan aztán pazarul szórta a kacintásokat egyik-másik páholyba és vizont. Boriska után bolondulni kezdett a „jeunesse dorée“, kiknek élén gróf Károlyi István fia György állott. A vetélytársak egyenkint elmaradoztak, mert a pazarló fiatal mágnás-joghallgatóval egyikük sem tudott vetélykedni. Mikor már a többi udvarlót hatályon kívül helyezte; nyugodtan és zavartalanul töltötte a fiatal gróf kellemes perceit a szép Boriskával, s a viszony annyira fejlődött, hogy most már csak egy volt hátra — a házasság. Igen ám! csak hogy a gróf papa erről mit sem akart tudni, mi több: kitagadásal is fenyegetődzött. A fiatal szerelmeseik ily kétségben maradtak, míg végre is Amor istenke módot talált a kényes ügy elintézéséhez. Egy szép napon a fiatal Károlyi György és a szép Frank Boriska elhagyták ezt az erdős bércezes hazát s utaztak illetve szöktek — jobb házába. Senki sem tudott róluk. Különböféle verziók keringtek, a legtöbben azt hittek, hogy tán valamely rejtett magános helyen, tán valamelyik erdőben döfték a tört egymás szívébe. Egyszer csak az „Amerikai Nemzetőr“ megszólaltatta a távirót s hírül hozta, hogy február 2-án Oakland kaliforniai városban gróf Károlyi György 21 éves fiatal ember megesküdött egy Frank Boriska nevezett színésznővel, s hogy az esküvő után San-Franciskóba vitorláztak. De a nyughatatlan házaspár nem sokáig maradt ott, hanem folytatta útját New Yorkba, a hol jelenleg a mézes heteket töltik s az „Amerikai Nemzetőr“ szerint egy ottani szálloda 6. emeletén. Károlyi István gróf már Amerikában van, hogy fiát visszahozza és kiabrándítsa a regényes kalandokból. Hogy mi történik majd most, azt csak gyanítjuk, s lehet, hogy pár hónap múlva a fiatal házaspár ismét itthon lesz, csak hogy a mi szép Boriskánk a színpadon, s fiatal férje — az egyetemen. Ki hitte volna, hogy a pécsi iskolásleányból valaha regényhősnő válik?

— **(A király és a hyperloyalitás.)** Egy némely magyar kormány hyperloyalitásának átkos következményeit szomorúan megszenvedte a magyar nemzet; de ugyanakkor aligha tudta azt, hogy az a talpnyaló tempó magának a királynak is a már a gyomrát fekszi meg. Hogy mennyire undorodik a mi királyunk a hyperloyalitás enyhe kifejezésével illetett szolgálattól, erre nézve érdekes dolgokat ír le Bethlen Miklós gróf a „Független Újság“-ban. A mi királyi párunk — írja a gróf — egészen el volt ragadtatva, hogy emberi lényekre talált, kik önállóan gondolkoznak, nézeteket nyilvánítanak és nem mindig „igen“-t mondanak. Az öröm azonban nem tartott sokáig. A főudvarmesteri hivatal nem tűrhette meg ily reformot s az udvarhoz közeledő magyarok Andrassy segítségével betanították. Megtanították rá a magyarokat, hogy kell a hátat megörbíteni s alázatosságban merevedni. Pedig a királyi pár csak türi a hyperloyalitást, mint rosszat, de lelke mélyében király és királyné undorodik tőle. Történt, hogy az uralkodóház egy tagja Budapestben időzött s itt kénytelen volt órákig belélegzeni az egész mély alázattal hódoló hyperloyalis klikk tömjénezését. A varlakba érve, oda kiáltott komornokának. „Vadászruhám, a nagy csizmákat, a vadászkalapot, táviratozzanak az erdésznek és hajtóknak, hogy megyek! Nagy Isten, ez volt aztán a tour! Roppant nagy szükségem érzem, hogy szabaduljak istenségetől, s amugy parlagiasan kiszórakozzam magamat.“ 1869-ben megmagyaráztatta a király a koronázási tér atalakítását magának. Az egyik miniszter elmondotta neki, hogy az akadémia élébe Széchényi szobra jó, a másik oldalon levő tért Deák szobra számára tartják fenn. „A közepem pedig“, mondá a miniszter, hol a „királydomb“ áll, felséged szobra fog állani.“ — „Bajosau“,

viszonza a király, „míg én élek, meg nem engedem, hogy nekem szobrot emeljenek, ha pedig nem leszek életben többé, kétszer is megfogják az urak fontolni, mielőtt emléksobrot állítanának számomra.“ — „De az Istenért felség!“ — kiáltott fel szörnyűködve a mély alázattal hódoló miniszter. — „Csak lassan, kedves grófom!“ — mondá a király mosolyogva, — „nagyon furcsa dolgok megtörténnek a világon, s mint a bécsi közmondás tartja: „Auch Hausherrnsühne sind schon gestorben.“ Még háziurak fiai is meghaltak már.

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

KÖZGAZDASÁG.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

(Folytatás.)

A mult alkalommal már idézett évi jelentés. A kereskedésről általában szólva konstatalja, hogy a kereskedelem terén a nagy versenyvel való megküzdés súlyosabb lett. A helyzet signaturája ez évben is nagy tevékenység, lázas erőfeszítés, nagy kockázat, — kis haszon volt. A kereskedő mindinkább kényszerítve lesz a kereskedésnek minél több ágaival foglalkozni s tevékenységét különféle mellék-vállalkozások terén érvényesíteni. A vidéki régi en gros üzletek a forgalom decentralizációja, az utazói intézmény elfajulása, a fővárossal való gyors és olcsó közlekedés következtében nagyot vesztek jelentőségükből és igen sok meg is szűnt.

Általános a panasz a házalásnak még mindig rendetlen volta, az ausztriai utazók téketelen invasiója és tolkodása, valamint a súlyos és a keresettel arányban nem álló adóbeli megterhelések ellen. Csödeset előfordult Baranyabau 12.

A kereskedelem egyes ágait illetőleg megemlíti a jelentés, hogy a gabonakereskedés ez évben is nehéz viszonyokkal küzdött. Kivétel csak árpában és repceben volt, egyéb terményekben alig. Buzánkat igen korlátolt mértékben s alig kielégítő áron csak az osztrák déli tartományokban értékesíthették. Svájcz már egyáltalán nem szerepel mint buza-fogyasztó, mert a svájczok csak kiváló aczélos buzát vesznek, ilyen pedig a pécsi kamara területén nem igen terem. Angliába ma már szintén mit sem exportálhatunk, mert ha Fiuméig ingyen is szállíthatnók gabonánkat, az ottani piacokon tapasztalható versenyvel még sem küzdhetünk meg. Az év vége felé a gabonaüzlet egészen szünetelt, mert fővárosi gabonaüzletek azt híresztelték, hogy a vidéken óriási gabonakészletek vannak, melyek az új teheráru-díjszabás életbe-lépésekor kerülnek piacra. S ez időben épen semmi kereslet sem volt. Az új áru-díjszabás életbe-lépésekor kitűnt, hogy a vidéken az életbe lépő olcsó szállítási tarifara való tekintettel üzérkedésből gabonakészletek egyáltalán nem voltak felhalmozva.

Sajnálattal konstataljuk, hogy a gabonakereskedők száma a pécsi kamara területén egyre fogy s a meglévők is nagyon szerény arányokban s legfeljebb belfogyasztás számára foglalkoznak gabonakereskedéssel. A gabonakereskedelem s főleg a kiviteli gabonakereskedelem a pécsi kamara területén ma tulajdonképen 3—4 ezeg kezében van. A monopolium ezeknek a már annyiszor és annyira kifogásolt re-actia nyújtása által lesz biztosítva.

Ugy véljük, hogy az államnak is minden tekintetben az áll érdekében, hogy inkább 40—50 üzleti existenciát tartson fen, mint hogy ezek rovására 3—4 óriást növeszen.

Kisebb gabonakereskedőink helyzetét súlyosbitja még azon körülmény is, hogy a gabonakereskedés mindinkább nagy bizományosok kezébe megy át, hogy utazók tartása nélkül kiviteli üzletek alig köthetők s hogy a malmok — még a kisebbek is — jobbara directe a termelőktől szerzik be gabona-szükségletüket. A bankok is mindjobban a gabona-speculációra adják magokat.

703. sz.

1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1891. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 9881/1890. számú végzése által Ereth Antal és fia cég végrehajtató javára Reisz József pécsi lakos ellen 214 frt 18 kr. tőke, ennek 1890. év május hó 24. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 89 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 478 frt 10 kr-ra becsült női, gyermek és férfiezpökből álló ingóságok nyilvános arverésen eladatnak.

Mely arverésnek a 10255 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécsen alp. boltjában ferencziek-utca 3. sz. a leendő eszközésére 1891-ik év április hó 20-ik napjának délután 3. órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen arverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsen 1891. évi április hó 8. napján.

Vitályos Imre,
kir. bírósági végrehajtó.

„Mélyen leszállított árak.”

Finom műtárgyak. Cézlszerű iparcikkek. Nagy választék minden bel- és külföldi bronce-, vas-, porcellán-, fayence-, üveg- és fűdizsmű-árakban.

Tartós hőmérők és szabadalmazott

álló és függő lámpák

gyári főraktára.

Festory

Budapesten, csak IV. Váci-utca 24.
a Nagy Kristóffal szemben.

Magyar mágnás disz ékszer

és disz kardok, úgy szintén arannyal ki-himzett lótarakó és disz lószerszám bősé-
ges választékban kapható

Wisinger Mór

ötvös és régiségkereskedésében

Budapest, IV. Hatvani-utca 15. sz.

Uj kifőző-hely.

Pécsen, Anna-utca 18. sz. házban
április hó 15-től kezdve

☞ **kifőzés nyitattik.** ☜

Bejáró kosztosok is elfogadtak.
Az árak jutányosak. Ugyanott egy buto-
rozott szoba külön bejárattal május hó
1-től kiadó.

☞ Czigarettázók! ☜

A ki észszerűen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigaretta jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de meg egész ége érdekében is ügyeljen minden czigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches“

BRAUNSTEIN FRÈRES

párisi gyárából. 65. BOULEVARD EXELMANS

valódi czigarettapapír, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállitson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogasztó közönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik cégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztos gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben eljes lapszámaikat és annak minőségét is leszállítják s kevesebb, súlyos papírt szállitnak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi „Les derniers Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyított jobbnak minden más czigarettapapírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirusunk czimlapján cégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRÈRES

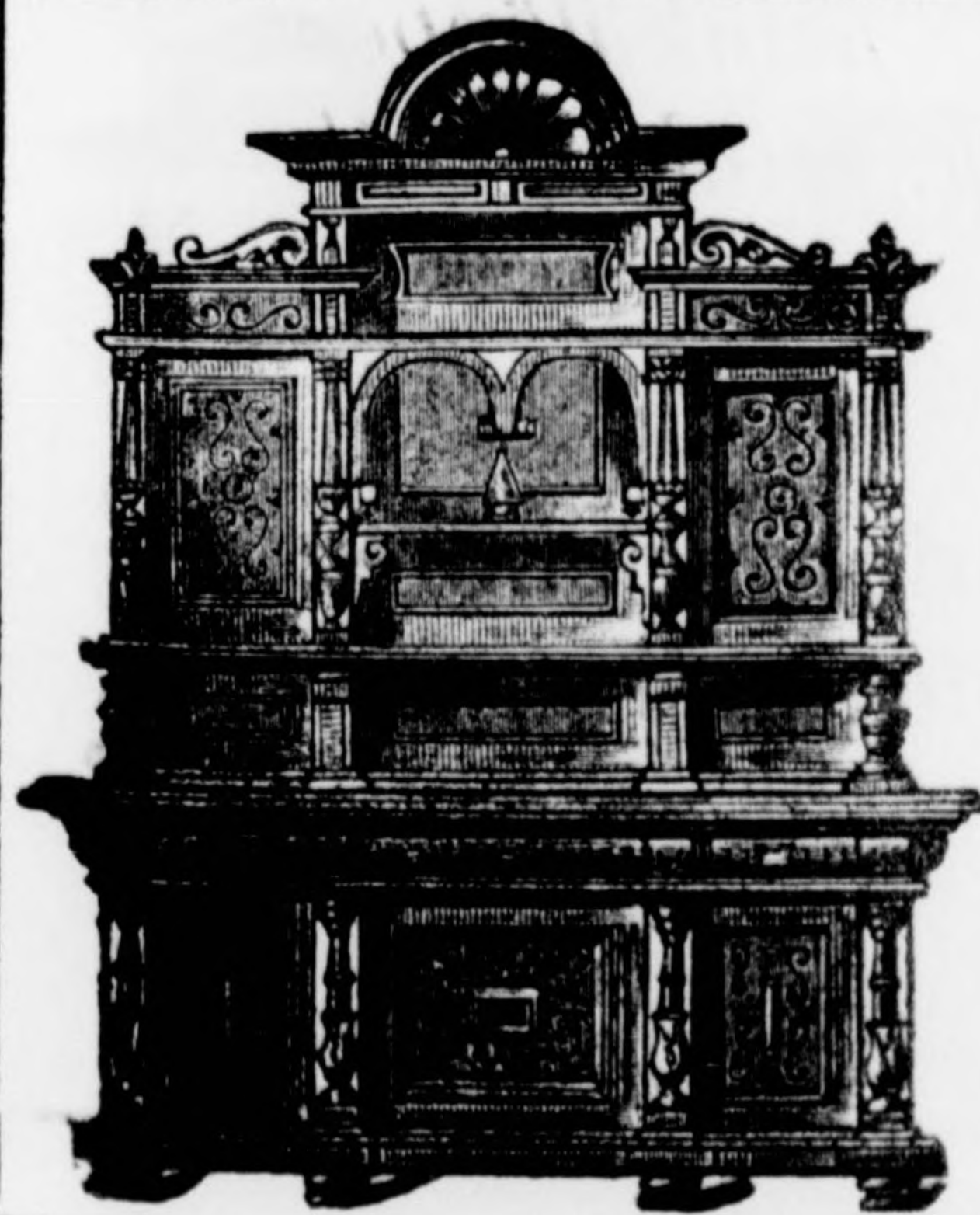
Czigarettapapírunk és hüvelyek gyári raktára Bécsben, I. Schottenring 25. sz. alatt létezik. Valódi francia „Les dernieres Cartouches“ papír és az ebből készült hüvely Pécsen kapható Alt és Böhm és Reinfeld A. ur knál.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag fűrháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Valtozatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/4 evre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSÉT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerű berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák,** mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Állam érem
haladás- és versenyképességért.

Kiállítási aranyérem
szép és jó munkaért.

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész.

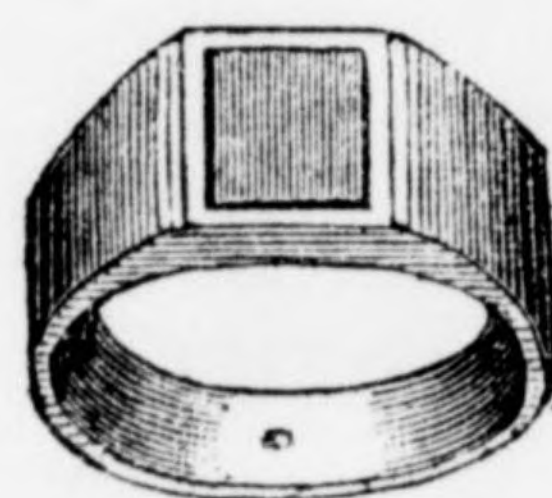
PÉCSETT.

órák.

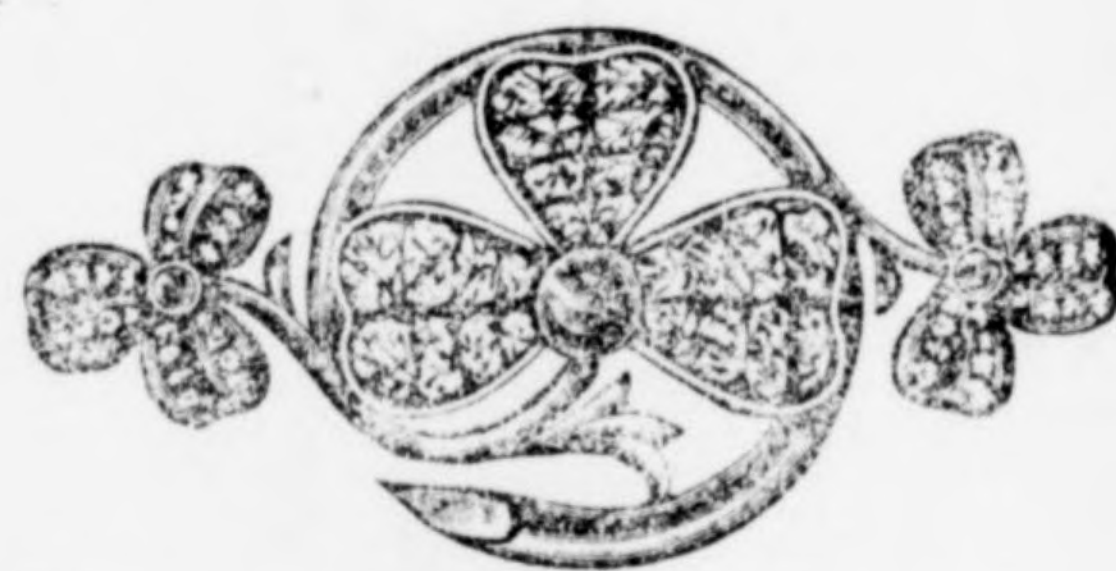
Főüzlet: Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben.

Saját gyártmányu ékszerek és aranyárak.

Legszebb **valódi** ezüst étszerek, asztali állványok, gyümölcstartók, kenyérkosarak, zongora-gyertyatartók, visitierek stb. legnagyobb választékban.

Gyémánt- és nemes opálékszerek, karkötők, gyűrűk, fülbevalók, arany és ezüst joujoux, aranylánczok, uri és női aranyórák csinos és legújabb divatu kiállításban, eredeti gyári árban kaphatók.

Chinaezüst-árak

egészen elkülönítve legnagyobb választékban vannak raktáron és gyári áron adatnak el.

* * *

Optikai tárgyak legnagyobb választékban, u. m.: minden szemhez alkalmas legjobb

orrszorítók, szemüvegek

arany, ezüst, álmány és egyéb különféle legújabb és kellemesen ülő foglalatokban, továbbá iránytűk, Aneroid lég-súlymérők bő beosztással (magyar foksorral), nemkülönben fürdő-, szoba-, ablak- és orvosi (láz) hőmérők, színházi látcsövek, lorgnettek stb.

Jegyzet: Szemüvegeimben levő üvegek orvosi előírás szerint a legtisztább és legkeményebb, direkte optikai célokra készült üvegekből vannak.

Ezeken kívül nagy raktárt tartok minden szemhez alkalmas valódi legjobb hegyi-jegecz szemüvegek- és orrszorítókából.

